

Smatrajo, da so te potrebne in da bodo v bodoče igrale še večjo vlogo v preskrbi naše dežele z energijo.

V pripravah so strožji predpisi in skrbnejši nadzor nad njihovo gradnjo in obratovanjem.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher

Published Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st two weeks in July

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in deželo izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

FRIDAYS ONLY: \$10.00 per year;—Canada and Foreign: \$15.00 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

83

No. 48 Monday, April 23, 1979

Kaj je z Evropo?

Ali je Evropa politično, gospodarsko in vojaško zdrava? Ali je v krizi? Ali je odstopila od svoje vloge enotne, zedinjene sile, ki naj v družbi z Ameriko, Sovjetijo, Japonsko in Kitajsko aktivno sodeluje na svetovnem odru in vodilno sodoča o bodočnosti človeškega rodu na tem planetu? Ta in podobna vprašanja se človeku vsiljujejo, ko zasleduje razvoj in smeri svetovnega dogajanja, pa komaj kdaj naleti na kak slišen, boječ glas iz Evrope.

Kadar v našem času govorimo o Evropi, moramo zmeraj vedeti, da je treba imeti v mislih le zapadni del evropskega kontinenta kjer še vlada načelo svobode in demokracije. Se pravi, del zapadno od železne zaves, ki loči prejšnjo Evropo v dva dela, nekako na črti Stettin-Trst. Kar je dežel onkraj proti vzhodu, se zdi, da jih je Zapad hladnokrvno, stojično odpisal Evropi in jih pripisal Aziji. Tako stanje stvari je popolnoma zgrešeno, iz vseh vidikov nepravilno in povsem samovoljno, saj po nobeni politični kalkulaciji in nobenem ideološkem naspustu ni mogoče vseh slovanskih narodov, vključno Ruse, izključiti iz evropskega kontinenta, ki se še lahko imenuje — Evropa. Toda trenutno je tako, kot smo rekli: svobodni zapadni svet se zaenkrat zadovoljuje z Evropo do zastora, in to "Evropo" moramo imeti v mislih tudi mi, kadar o nji razpravljamo.

Kaj je torej s to Evropo?

Na prvi pogled imaš vtis, da je Evropa v krizi. A če natančno proučiš njeno socialno, gospodarsko in politično stanje, boš našel, da to pravzaprav ni kriza, ampak le neke vrste negotovost in zmeda, povzročena po največjem vtikanju glave v pesek, namesto gledati realni stvarnosti odločno in pogumno v obraz. Ne najdeš spopadanj med družbenimi razredi (delavstvo, srednji stan, voditeljska plast), ampak med različnimi interesnimi skupinami, ki so se pojavile zaradi fragmentacije ali drobljenja družbenih plasti v istem socialnem razredu. Drobljenje skupne, enotne moči je zlasti na socialnem področju redno zvezano z neuspehi in kvarnimi posledicami.

Politični položaj je prav zanimiv in ne kaže trenutnih kritičnih točk. Stare sanje raiških velikih Evropejcev, vernega, krščanskega prepričanja: Adenauerja v Nemčiji, Roberta Schumana v Franciji in De Gasperi v Italiji so v uresničevanju ostale na pol poti. Velika ideja o enotni, združeni Evropi je dosegla delen uspeh na gospodarskem polju (skupni trg), in pa uspela v preobrazbi nacionalistične miselnosti evropskih narodnih skupin za kar moč enotno politično sodelovanje. Veliki njen pobornik Jean Monet je pred kratkim umrl, ne da bi videl njeno zmagoslavje, ki ga je v svojem neomajnem optimizmu pričakoval. Kljub temu Evropa tudi politično ni v krizi, kot so predvidevali črnogledi zavladni, tudi ameriški preroki. Odločni in usodni okret na levo, ki ga ga pripravljala evrokomunizem s svojimi postojankami v Italiji, Franciji in Španiji (ter Portugalu) se ni uresničil, ni mnogo izgleda, da bi se uresničil tudi v bližnji bodočnosti. Komunizem je — komunizem, pa ga obračaj, kakor ga hočeš in mu daj kakršnokoli ime. Je ekstremna oblika brezbožnega, materialističnega internacionalizma, ki ga z nobeno barvo ni mogoče narodnostno preplekati. To so lani uvideli in iz tega spoznanja izvajali politične posledice Francozi, uvideli so jasno Španci in ga na široko odklonili kljub vsem Carillovim spokornim izpovedim, to očitno uvidevajo Italijani. spoznavajočoli boli in boli, da je "compromesso storico" zgolj krinka za bodoči režim, čigar avantgardo predstavljajo Rdeče brigade, ki z brutalnim umorom Alda Mora, niso nič drugega kot izrastek komunizma.

Tendence evropske politike je trenutno usmerjena sicer nekoliko na levo, a predstoječe volitve v Italiji, zlasti pa one na Angleškem, utegnejo smer zopet naravnati proti sredini, oz. proti desni.

Evropsko gospodarstvo na široko trpi, kljub velikim uspehom Skupnega trga, vendarle še vedno na deistvu, da so posamezna narodna gospodarstva evropskih držav v svojih strukturah zelo različna in jih je skrajno težko uravnati na en skupni imenovalec. Vsaka država vleče na svojo stran, zasleduje lastne gospodarske cilje, ki jih je dostikrat težko spraviti v sklad s skupnim gospodarskim načrtom celega kontinenta, se pravi njegovega zadržnega dela. Resnica te trditve najbolj zgovorno potrjuje naravnost nerazumljivo nezanimanje, da ne rečem brezbrzičnost, Evrope za razvoji dogodkov na Bližnjem vzhodu. Namesto da bi podpirala ameriška prizadevanja za mirno ureditev obupnih razmer drž — neenotna — raje roke križem, kakor da bi Evropo vsa ta reč prav nič ne brigala — pa je vendar od zagotovitve miru in reda na zahodno-azijskem prostoru, od koder priteka vse olje v Evropo odvisno gospodarsko uspevanje kontinenta.

Pri takih razmišljanjih človek dobi vtis, da se Evropa mnogo preveč zanaša na mogočno in bogato Ameriko, ji preveč na široko prepušča urejevanje svetovnih zadev, ki tudi Evropo prizadevajo, sodeluje samo mlačno pri vojaški obrambi (NATO), in raje stoji varno ob strani, da ne bo nikjer zamere, zlasti ne pri Sovjetih. Težko je razmotrivati o teh stvareh z logiko, ki je rojena iz strahu. Kar Evropi manjka in jo peha v sedanje pasivno zadržanje, potopljeno v brezbrzično mlaiko potrošniške miselnosti in udobnega življenja, bi bil kak močan splošen pretres, ki bi ljudstva zdrnil iz lagodnosti in zbudil trpečo potrebo po sprostitvi svežih energij za velike podvige. Evropski narodi poznajo svoje probleme in vedo, kako jih reševati, manjka jim le volja. Zato je Walter Laquer, ki piše knjigo z naslovom "A Continent Adrift", zapisal, da bi bila za Evropo boljše resnična kriza.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Slovensko središče v Parizu

Slovenski dom v Parizu.

CLEVELAND, O. — Četudi smo Slovenci po številu majhen narod, smo raztreseni po vsem svetu. Domovina ni imela dovolj kruha za vse, pa so si ga naši ljudje šli iskat na tuje, nekateri čez morje, drugi po nemških, belgijskih in francoskih rudnikih. Sledili so jim izseljeniški duhovniki, ki so jih povezovali v verska in kulturna društva, katera so jim tešila domotožje. Ob nesrečnem koncu druge svetovne vojne in komunistične revolucije je maju l. 1945 so se novi tisoči razlili v svet, ker niso hoteli sprejeti rdeče sužnosti. Posamezniki so se leta kasneje na razne načine uhajali preko meje, četudi so s tem tvegali življenje.

Mnogo teh je našlo zatočišče v Parizu pri slovenski katoliški misliji, ki jo vodi č. g. Nace Čretnik. Vsak je bil dobrodošel, vsak prijazen sprejet, četudi je bil gospod sam reven, je delil z njimi vse, kar je imel. Na vse načine se je trudil, da jim je pomagal. Uredil jim je možnost naselitve v Združenih državah in v Kanadi. Lepše se niso mogli oddolžiti gospodu Čretniku za pomoč, ki jim jo je nudil, kot da mu zdaj oni pomagajo, ko se trudi, da bi Slovenci v Parizu prišli do svojega lastnega doma in kapele. Ustanovili so Odbor za pomoč postavitve Slovenskega doma in kapele v Parizu, ki zbira sredstva v ta namen. Ne prezirimo njihovega povabila na družabni večer z večerjo in plesom, ki ga bodo v ta namen priredili v soboto, 5. maja, ob pol osmih zvečer v šolskem avditoriju pri Sv. Vidu.

Dosedaj zbranimi sredstvi in posojili so pariški Slovenci z č. g. Čretnikom uspeji kupiti starejšo poslopje, kjer so v februarju pričeli s predelavo. Ob sobotah se zbirajo k prostovoljnemu delu, da bi s čim manjšimi dodatnimi izdatki preuredili stavbo za njen namen, kakor poroča zadnja številka "Naše luči", mesečnika za Slovence na tujem. Po poročilih "Naše luči" tudi lahko ugotovimo, da je izmed vseh evropskih držav največ izseljeniških edinic ravno v

slovenske pesmi, ki ga mora imeti pred očmi vsak Slovenec in Slovenka. Če se bo sleherni tega zavedal in se skladno s tem tudi ravnal, je lahko gotov, da slovenska stvar ne more umreti, da bo še dolgo, dolgo živela, če je to v božjih načrtih.

Kdor je zadnjo Veliko noč opoldne poslušal praznična voščila slovenskih kulturnih organizacij na dr. Pavlovičevi slovenski radiododaji "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije", je bil gotovo prijetno presenečen, ko je slišal voščila clevelandskih slovenskih pevskih društev in skupin. Nad deset jih je bilo naštetih. Med temi skoraj polovica mladinskih pevskih zborov, kar je gotovo vzpodbudno. Med mesanimi pevskimi zbori pa je bilo na prvem mestu voščilo pevskega zbora Korotan. In to po pravici. Korotan je namreč že nekaj let vodilni, še več, reprezentančni clevelandski, če ne že vseameriški pevski zbor. Izmed vseh slovenskih kulturnih dejavnosti je danes aktivnost slovenskih pevskih zborov v Clevelandu največja.

Drugo soboto, 28. t.m., ob pol osmih zvečer bo priredil Korotan svoj redni letni koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Kakor vedno, tako je tudi za ta koncert zbor in njegov pevovodja inž. Franček Gorenšek vse storil, kar je v danih okoliščinah mogoče, da bo tudi letošnji njegov koncert nov uspeh in napredek. Pregrešil bi se zoper takt, če bi v naslednjem se posebej apeliral na kulturno dolžnost, ki nas vse veže do Korotana. Vem, da bomo Slovenci kakor ob drugih Korotanih koncertih, tako tudi ob tem napolnili dvorano v Slovenskem narodnem domu na St. Clair aveniji.

Dajmo pevčkam, pevcem in posebej še pevovodju s svojo udeležbo vso svojo moralno oporo, da bo zbor še vnaprej tako uspešno gojil slovensko pesem med nami, to tako dragoceno našo duhovno vez, ki nas vse druži v močno skupnost, ki hoče še naprej kulturno rasti in napredovati v svoj lastni skupni slovenski prid!

Janez Sever

Nov grob v Lorainu

LORAIN, O. — Ko so v nedeljo, 15. aprila, zvonovi naznanjali veselo Veliko noč v slavo Gospodovega vstajenja, je ob 9. uri dopoldne v 74. letu po daljši bolezni v St. Joseph bolnici umrla Marija Grm, 2405 E. 29 St., roj. Pečerič v vasi Ravno, fara Raka pri Krškem v Sloveniji.

Ko je nemška zasedbena oblast izselila okoličnega Krškega, je bila tudi družina g. Johna Grma odpeljana v Nemčijo, od koder je l. 1950 prišla v Ameriko in se naselila v Lorainu, O. Pokojna je bila zaposlena 25 let v St. Joseph bolnici do upokojitve leta 1975.

Zapušča žalujočega moža Johna, sina Ivana in hčer Martino, por. Bajuk, dve vnukinji, tri vnuke in enega pravnuka. V Sloveniji žalujejo za njo štiri sestre in dva brata. Bila je članica Oltarnega društva cerkve sv. Cirila in Metoda in KSKJ št. 101.

Pogreb pokojne je bil 18. aprila iz pogrebnega zavoda Bodzash na 31 St. v cerkev sv. Cirila in Metoda. Pogrebne molitve s sv. mašo je opravil župnik č. g. Pavel Krajnik. Truplo pokojne je bilo položeno k večnemu počitku na pokopališču Kalvarija.

Bog bodi milostljiv njeni duši, večna luč naj ji sveti in naj v miru počiva v ameriški zemlji!

Stane Mrva

Gozdna površina

Narodni gozd v ZDA zavzema preko 200 milijonov akrov površine, dve tretjini je uporabne za redno izkoriščanje.

V slovenski fari sv. Štefana v Chicagu praznuje Oltarno društvo svojo 60-letnico

III.

Farno življenje po drugem vatikanskem koncilu

Papež Janez XXIII. je čutil, da so v Cerkvi potrebne spremembe. Svet postaja čedalje bolj ateističen - brezbožen, Boga je treba ljudem zopet približati. Cerkev mora uvesti v bogoslužje narodne jezike; latinščino je treba kljub svetovni enotnosti Cerkve umakniti.

Nedelja 29. novembra 1964 je zgodovinska prelomnica v fari sv. Štefana. Prvič je bila brana maša v slovenščini in prvič v angleščini. Zlasti za Slovence je bil to izreden, pomemben dogodek. Jezik malega naroda je bil sprejet v veliko družino narodov. Nekaj mesecev pozneje, l. 1965 smo imeli oltar že obrnjen proti ljudstvu. Oboje je takratni župnik rev. Tomaž Hoge izvedel z njemu lastno fineso in razumevanjem. V tem času smo tudi svoje društvo preimenovali iz Društva krščanskih žena in mater v Oltarno društvo.

Kljub vedno manjšemu številu Slovencev okrog cerkve — tudi mlade družine novih so se preselile v predmestja — nekateri, zlasti starejši vztrajajo v starih domovih in podpirajo narodno faro v vseh ozirih. Razkropljeni otroci se radi vračajo k svoji materi fari. Glavni prazniki leta so najlepši samo pri

Pomladni koncert

JOLIET, III. — Zbor Slovenskega pesem vabi na pomladni koncert narodnih pesmi v veliko Svetošefansko dvorano v Chicagu v soboto, 5. maja 1979. Začetek bo ob 7.30 zvečer. Vstopnice so naprdoaj po 3 dolarje na osebo, \$1.50 za upokojence in mladino izpod 12 let. Dobite jih lahko pri članih zbora ali pred odhodom v dvorano. Podprimo to novo skupino, ki se trudi in žrtvuje, da ohrani slovensko besedo! Vsakdo z veseljem prihaja k pevskega vaju ter se pripravlja za nastop. Voditelj in dirigent zbora je Fr. Vendelin Spendov OFM. Njemu globoka hvala za ves trud in požrtvovalnost, kajti brez njega Slovenci lemontske okolice ne bi imeli takega zbora.

Vljudno vabljeni vsi ob blizu in daleč! To bo večer, ki naj ga nihče ne zamudi. Po koncertu bo prosta zabava ob prigrizku.

Na svidenje v soboto, 5. maja! Liljana Cepon

Mladinski krožek vabi na koncert

CLEVELAND, O. — Člani slovenskega Mladinskega krožka št. 2 SNPJ podajo svoj redni mladinski koncert v nedeljo, 29. aprila, ob štirih popoldne v Slovenskem društvenem domu na 20713 Recher Ave., Euclid, O. Podali bodo v slovenski izvedbi opereto "JANKO IN METKA".

Opereta je v treh dejanjih in v glavnih vlogah nastopajo: "Janko" — John Novak, "Metka" — Jeanette Hiti, in "Čarovnica" — Mira Debevec. Otroci so pod vodstvom požrtvovalne Cilke Dolgan vložili veliko časa in truda za ta nastop. Zadnjič je bila ta opereta v slovenski izvedbi podana leta 1955. Lepo vabimo, da pridete v velikem številu na ta koncert in s tem pokazate, da cenite napor zbora in mu daste novega poguma za delo v bodoče.

Če vsi malo pomagamo in napolnimo dvorano, se bo slovenska pesem in beseda še dolgo ohranila med nami!

Vstopnice po \$2.50 so naprdoaj pri članih zbora in v Tony's Polka Village. Po programu bo za ples in zabavo igrala godba Ken Zagar.

Odbor

Sv. Štefanu — drugje ni takega petja, drugje ni domače besede, drugje ni resničnih prijateljev. Samo svetošefanska dvorana more zbrati največje število Slovencev iz bližnje in daljne okolice. Naj bo to zbiranje v dobrodelne namene ali zaradi zabave. Zahvala Bogu in prednikom za slovensko narodno faro!

Oltarno društvo pri fari 60 let

Uspehi vseh društev zavise o aktivnih odbornikov oz. odborov. Naj ohranimo v spominu predsednica zadnjih desetletij: Mrs. Agnes Ferenčak, Mrs. Mary Jelenič, Mrs. Terezija Čerinič, Mrs. Matilda Duller, Mrs. Veronika Kolenko, Mrs. Anna Stevens, Mrs. Paulina Ožbolt, Mrs. Cecilija Horvat. Zaslužni odborniki sta v zadnjih letih bili: Mrs. Ljuba Troha in Mrs. Zofij Petrovič. Cerkevno Oltarno društvo — za žene ima predvsem skrb in namen poglobitev duhovnega življenja članic. Pridobivanje dohodkov je drugotnega pomena, čeprav je tudi denar zelo potreben. Po namenu društva je skozi vse leto na prvo nedeljo meseca darovana jutranja osma slovenska maša. Članice pred mašo molijo rožni venec v čast žalostni Materi božji, kateremu priključijo molitev za žive in umrle članice, za duhovnike fare, zadnji čas po naročilu p. Klavdija za prepotrebne duhovniške in redovniške poklice. Ze mnogo let je članarina \$2. Umrlim članicam je treba izkazati zadnje spoštovanje: molitev v pogrebem zavodu, obisk — prisostvovanje pogrebne maše in če je le mogoče spremstvo na pokopališče. Društvo naroči za vsako umrlo članico dve maši: (po \$10 in po \$5). Denar, katerega društvo dobi od članarine, darov in od glavne prireditve tako zvanega Bunco-partyja (vsako leto), se porabi za potrebe "oltarja": za cvetje, prte, mašne plašče, strežniške obleke, hostije in drugo. Gospodarjenje z denarjem je silno skrbno in previdno; ob velikih praznikih prejme fara še poseben večji dar v denarju. Vse to omogočijo članice z zelo radodarno roko. Zelo žal, številno članic leto za letom počasi pada; l. 1959 je bilo vpisanih 235 članic, letos — 1979 pa 125. Le večji vpis novih bo rešil obstanek društva v bodočnosti.

Imena sedanjega odbora: duhovni vodja rev. Klavdij Okorn, OFM; predsednica Frances Zibert, podpredsednica Anna Zorko, tajnica Mary Poppish, zapisničarka Ana Gaber, blagajničarka Mary Jager; preglednici: Frances Bogolin in Kathryn Tusak. Odbor je "star" že veliko let. Članice so ga volile z velikim zaupanjem vanj, češ, boljšega ne moremo imeti. Je skoraj neverjetno: imamo dve močni korenini. Frances Zibert je predsednica že 29 let, Anna Zorko pa podpredsednica tudi 29 let; zadnje imenovana tudi prvih 10 let predsednica, a po hudi avtni nezdgi je stopila na mesto podpredsednice. Dobri odbori so res stebri društev! Imamo še dve živeči članici iz l. 1919: Mrs. Paula Ožbolt in Mrs. Agnes Howard. Na tem mestu jima izrekamo čestitke, ker težko, da bi se zaradi teže let lahko slavlja udeležili.

Visoka obletnica, 60 let ustanovitve, je velik praznik za vso faro sv. Štefana. Praznovali jo bomo v nedeljo, 29. aprila 1979. Za duhovno pripravo je g. župnik oskrbel pobožnost tridenesnice v dnevih pred slavnostno nedeljo: petek, sobota, nedelja sama. Pobožnost bo vodil rev. Atanazij iz Lemonta, in sicer v petek in soboto zvečer ob 7.30 v farni cerkvi. Vabljeni so tudi ostali farani!

Zapisničarka
Oltarnega društva

